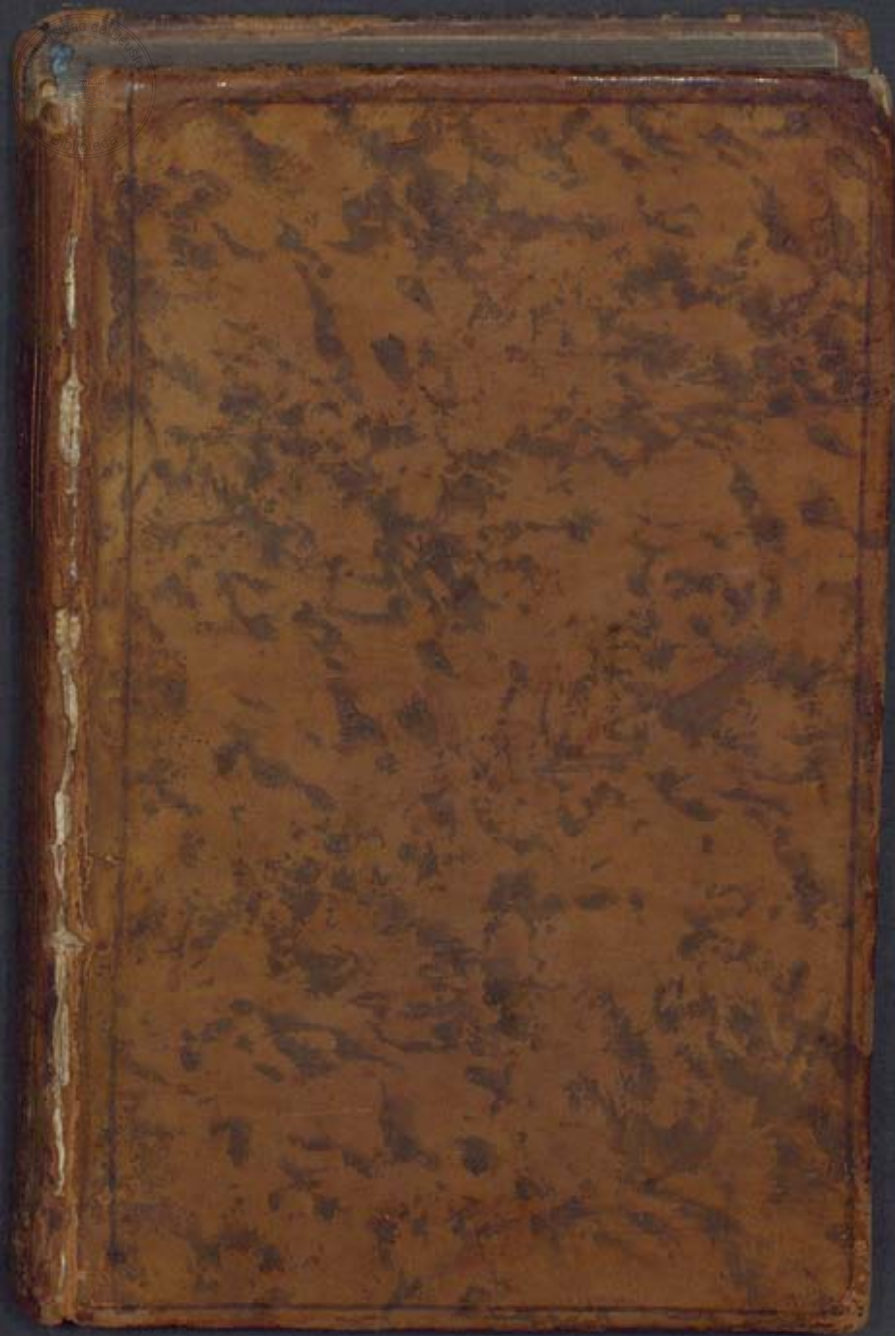

REGULA
SOCIETA
JESUS

CONSTITVTIO.
NES ET DECLARATIO-
NES EXAMINIS GENE-
RALIS SOCIETATIS
IESV.

Cum facultate Superiorum.
Romæ, In Collegio eiusdem Societatis.
M. D. LXXVII.

PRIMUM AC GE-
NERALE EXAMEN

IIS OMNIBVS,

qui in Societatem IESV
admitti petent, *pro-
ponendum.

DE INSTITVTO

SOCIETATIS IESVS,

& varietate personarum,
quæ in ipsa sunt.

Cap. I.

ÆC minima Cōgrega-
tio, quæ à fede Apосто-
lica prima sui institu-
tione Societas IESV
nominata est, primū fuit appro-
bata per felicis memoriæ Paulū
Papam III. anno 1540. & per
eundem postmodum 1543. con-
firmata, ac rursus per Iulium III
illius successorem anno 1550.

Vt

Id tamen ille, cui examinandi munus committitur, cum
Superiore conferat, & eius iudicium sequatur. Ante autem,
quàm domi recipiantur, fere semper de quibusdam rebus ma-
toris momenti, præsertim de ijs, quæ solent excludere, exami-
nari eos oportebit.

DECLARA-
tiones in examē,
in Cap. I.

Hoc examē
men re-
plurimum omni-
bus proponi solet,
postquam in Do-
mum primæ pro-
bationis ingrediun-
tur. Si tamē in ali-
quo particulari di-
ctaret ratio aliud
examen breuius es-
se proponendū, aut
hoc ipsum relinque-
dū, ut legatur, nul-
lo postulato respō-
so ad ea, quæ conti-
net, vel si satis alio-
qui notus est, qui
ingreditur: non ne-
cesse erit iuxta hoc
examē procedere.

Utriusque omittantur diuersę litterę Apostollę, in quibus de ea sermo habetur, & ei varię facultates (supposita magna approbatione, & confirmatione) conceduntur.

Præterea huius Societatis est, non solum salutis & perfectioni propriarum animarum cum diuina gratia vacare; sed cum eadem impense in salutem & perfectionem proximorum incumbere. Ad hunc finem melius consequendum tria vota in ea, Obedientię, Paupertatis, & Castitatis emittuntur: sic paupertatem accipiendo, ut nec velit, nec possit redditus ullos ad suam sustentationem, nec ad quiduis aliud habere. Quod non tantum in particulari de vnoquoque, sed etiam de Ecclesijs & Domibus Societatis professę intelligendū. Nec etiā (quamuis alijs sit licitū) promissarū sacrificijs, vel prædicationibus, vel lectionibus, vel ullius sacramenti administratione, vel quouis alio pio officio ex ijs, quę iuxta suū institutum Societas potest exercere,

B ¶ Huiusmodi Domus probationis, velut membra sunt Collegiorum, ubi admitti, et probari ad tempus solent; qui postmodū in Collegijs sunt constituti uendi.

stipendium ullum, vel eleemosynam, quę ad compensationem huiusmodi ministeriorū dari solent ab alio, quā a Deo (ob cuius obsequiū omnia purē facere debent) possunt admittere.

Et quāuis habeat Societas Collegia, & * Domos probationis redditibus

redditibus dotatas ad Scholasticorum sustentationem, antequam in Societatem professam, vel eius Domos recipiantur: non possunt tamen huiusmodi redditus in usum alium iuxta litteras Apostolicas in Constitutionibus declaratas expendi; nec Domus Professorum, nec aliquis eorū, aut etiam Coadiutorum eisdem uti poterit. Professa itidem Societas præter tria vota dicta, votum facit expressum Summo Pontifici ut Vicario qui nunc est, vel pro tempore fuerit, Christi Domini nostri, nimirum ad proficiscendum sine excusatione, non petito viatico, quocunque gentium eius Sanctitas iusserit, inter fideles vel infideles ad res, quę ad diuinum cultum, & Religionis Christianę bonum spectant.

Ceterum ratio viuendi in exterioribus iustas ob causas, maius Dei obsequiū semper intuen- do, communis est, nec ullas ordinarias penitentias, vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet; sed illas assumere quicquid poterit, quę sibi videbuntur (cū approbatione Superioris) ad maiorem sui spiritus profectum conuenire, & quas propter eundem finem Superiores eis poterūt imponere.

Personarū autē, quę admittuntur in hęc Societate gñaliter sumptā,

* quā-

C ¶ Hoc Superiori indicandū relinquetur. Ille autē vices suas Confessario, vel alijs, quando expedire censuerit, poterit delegare.

A 3 Præter

*Præter hæc
quatuor generaper
sonarum, nonnulli
ad solemnem pro-
fessionem trium vo-
torum tantum iux-
ta litteras Aposto-
licas Iulij Tertij
admittuntur.*

In primis aliqui admittuntur, vt professionē in Societate quatuor solemnibus votis (vt dictū est) emissis faciant, peractis prius experimentis & probationibus debitis: & hos sufficiēter in litteris eruditos (vt in Cōstitutionibus postmodum dicetur) & in vita, ac moribus diu (quemadmodum hæc vocatio exigit) probatos, & omnes ante professionem sacerdotes esse oportet.

Secundæ classis sunt, qui in Coadiutores ad diuinum seruitium, & Societatis auxilium in rebus spiritualibus, vel temporalibus admittuntur: & ij quidem post experimenta & probationes vota simplicia, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis (omisso quarto ad Summum Pontificem pertinente, & alio quouis solemnī) debent emittere: qui sua sorte contenti esse debent, intelligentes eos in conspectu Creatoris & Domini nostri magis mereri, qui maiori charitate se impendunt auxilio & obsequio omnium, ex amore diuinæ maiestatis, siue in rebus altioribus, siue in alijs inferioribus & humilioribus:

16 Tertij

Tertię classis sunt, qui in Scholasticos admittuntur, si ingenio, & reliquis dotibus ad studia conuenientibus præditi inueniantur; vt postquam docti euaserint, in Societatem ingredi, & professi, vel Coadiutores (prout iudicabitur expedire) esse valeant. Hi autem, vt Scholastici Societatis approbati censeantur, post experimēta, & probationes, eadem tria vota simplicia, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ cum promissione ingrediendi Societatem in altero prius dictorum modorum (vt in Constitutionibus videbitur) ad maiorem Dei gloriam emittent.

Quartæ classis sunt, qui indeterminate ad id admittuntur, ad quod idonei esse, temporis successu inuenientur; nondum statuentes Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talentū magis sit accommodatū. Illi autem in differentes ingredientur ad quēuis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: & ex parte sua oēs (vt dictum est) eadem animi dispositione ingredi oportet.

Ad hæc antequam quisquam admittatur ad professionem, vel simplicia vota Coadiutorum, vel Scholasticorum superius dicta se

E¶ Quāuis biennij tempus præfigatur; tamen nec libertas, nec deuotio, nec utilitas illa spiritualis, vel meritum, quod consequi solent: qui Christo Domino nostro se obstringunt, illis adimitur, qui ante id tempus vota sua offerre volent; licet conueniat sine Superioris facultate ea non emitti; nec tamen, quod ad

cun. A 4

emiserint, propte-
rea ante ordinariū
tempus admittentur
ad professionem,
vel in Coadiutores
formatos, vel in
Scholasticos ap-
probatos.

F ¶ Quamuis
habitus nullus cer-
tus sit, discretioni
tamen eius, qui cu-
ram habet domus,
relinquitur, an cū
eisdē uestibus, quas
ex seculo tulerunt,
incedere sint per-
mittendi, an cum
alijs eas permutari
oporteat: aut, cum
deterentur, an alia
tribuātur, quæ ma-
gis conueniant, vel
ipsis, ut, qua parte
opushabēt, iuuentur,
vel domui, ut eo-
rū opera uti possit.

G ¶ Non oportebit Cōstitutiones vniuersas ab ijs, qui no-
ui accedunt, legi, sed cōpendium quoddam earum, vbi quisque,
quid

cundum institutum nostrū emit-
tere teneantur, * biennium inte-
grum ad probationem habebit,
& ut admittantur Scholastici ad
quemuis ex prioribus gradibus
Professorū, vel Coadiutorū for-
matorū, vnum adhuc annū post
absoluta sua studia expectabūt,
quod tempus, cum Superiori vi-
sum fuerit, poterit prorogari.

Hoc medio tempore duorum
annorum (in quo * habitus vllus
certus Societatis non sumitur)
ante pręfinitum tempus, in quo
votis eos ligari in Societate oportet,
videre vnusquisque & consi-
derare debet diplomata Aposto-
lica Instituti Societatis, & * Con-
stitutiones, ac Regulas, quas in
ea est obseruaturus, idque non
semel. Primum enim id fiet, dum
in Domo primæ probationis e-
runt; in quam, qui Societatem
ingredi volunt, hospitum more
ad duodecim, vel quindecim die-

quid sibi obseruandū sit, intelligat: nisi fortē Superiori videretur,
alicui, peculiare ob causas, omnes ostendi oportere.

es, ut res suas melius considerēt, H ¶ Dicitur, ad
solent admitti, antequā in Do-
mum, vel Collegium Societatis
ad * cohabitandum alijs, & inter
eos versandum ingrediantur.

Secundo id fiet, sex mensibus
experimentorum & probationis
elapsis. Tertio post alios sex men-
ses, & sic deinceps, donec profes-
sionem, qui studijs absolutis Pro-
fessus, & tria vota qui Coadi-
utor, & tria itidem vota cum sua
promissione qui Scholasticus ap-
probatus est futurus, emittat; quod ideo fit, ut
vtrique maiori cum claritate, & cognitione in

Domino nostro procedatur, & ut quāto fuerit
magis probata singulorum constantia, tan-
to stabiliore ac firmiore sint in diui-
no seruitio, & vocatione prima
ad gloriam, & honorem
diuinę Maiestatis.

DE

In Cap.

In Cap. II.

DE QVIBVS DAM

A **Q** *Uam-
uis ea,
quæ sequuntur, im-
pedimēta sint, quæ
à Societate exclu-
dunt; tamen non
ut impedimenta
proponi debent, do-
nec veritas elicia-
tur. Qui enim du-
ceretur desiderio
ingrediendi Socie-
tatem, accipere oc-
casione[m] posset ve-
ritatem celandi,
si hæc impedimen-
ta esse intelligeret,
&c. Et nihilo
minus admoneri
Confessarium oportet,
ut si quis ve-
re non respondisset,
aliquo tempore perpetrasse, vel
eius conscientiam
de ea re exstimulet.*

*qui in Societatem in-
gredi petunt.*
Cap. II.

EX ijs casibus, de quibus hon-
estas ob causas omnes interro-
gari oportet, Primus est, recessisse
à gremio sanctę Ecclesię, fide[m]
abnegando, vel in errores cōtra
ipsam sic incurrando, ut damna-
tus ob aliquam propositionem
hæreticam quis fuerit; vel ut su-
spectus hæresis per sententiam
publicam declaratus; vel si infam-
is ob excommunicationem tã
quam schismaticus, sprete aucto-
ritate & prouidentia Sanctę ma-
tris Ecclesię, extiterit.

Secundus est, homicidium
publice

B **Q** *Qui suspectus esset de opinione aliqua erronea, in re ad
catholicam fidem pertinente, constat, quandiu suspicio manet
eum non esse admittendum.*

publice infamem, propter enor-
mia peccata fuisse.

Tertius est habitū sumpsisse ali-
cuius religionis fratrum, vel clerico-
rum, vitā aliquandiu in obedientia
cū eis agendo, siue emissa, siue nō
emissa professione, vel Eremitā
cū vestibus monachalibus fuisse.

Quartus est, vinculo matrimo-
nij consummati, vel seruitutis le-
gitimæ ligatum esse.

Quintus est, infirmitatem pati,
vnde obscurari, vel parum sanū
iudicium ei reddi soleat, vel di-
spositionem notabilē ad huius-
modi infirmitatem habere.

Prædicti casus impedimenta
sunt, cum quorum aliquo, nemo in Societatem
admitti potest: cum nobis in domino videatur
(præter alias causas) quod qui in eā sunt ingres-
suri ad bene & fideliter euangelizandum, & in
agro Domini verbum diuinum seminandū, eo
aptiora ad id instrumenta erunt, quo minus pri-
mi, & secundi defectus notam habuerint, pro-
pter cōsuetam multis & cōmuniem infirmitatē.

C **H** *æc infamia eo in loco ex-
cludit, ubi ea ex-
tat. Qui tamen in
remotissimis locis
in eam incidisset,
cum omnino ad di-
uinum seruitium
se recepisset, huius-
modi infamia eum
à Societate non ex-
cluderet: quamuis
eandem in huius-
modi hominis pro-
batione magis cir-
cumspectam red-
dere debeat.*

tertium

ferunt cū illa tā sit sancta, in qua scilicet quis, vniuerso seculo relicto, se totū dedicat maiori seruitio & glorie sui Creatoris & Dñi. Postremo sic nobis persuademus (præterquā q̄ maior sit futura

D ¶ Ceterum si in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur; ille, qui examinationi muneris fungitur, antequam eum dimittat, rem cum Superiore cōferat.

E ¶ Ordo examinationis est, in primis prosequi id, de quo omnes interrogantur; secundo, de quo specialiter litterati; tertio, de quo etiam specialiter illi, qui in Coadiutores; quarto, de quo illi, qui in Scholares; quinto, de quo

edificatio proximorū eo melius in Dño, ipsius gratia aspirante, cōseruari posse oēs Professos, Coadiutores, atq; Scholasticos, quos magis liberi fuerint ab huiusmodi impedimentis, ac veluti vnius coloris & similitudinis omnes. Nullus etiam admittitur cū duobus vltimis impedimentis. Nam quantum esset cum detrimento proximorum, si vxoris, vel domini consensus non obtineretur, aliæque circumstantiæ, prout ratio iuris exigit, obseruarentur. Quintum etiam in damnum esset non mediocre ipsius Societatis.

Si aliquod ex his impedimentis in quoquam detegeretur, non est q̄ vltius in interrogationibus procedatur; sed qui Examinatoris officio fungitur, quo ad eius fieri poterit, eundem consolādo dimittat; si nullum esset tale, vltimus examinetur * sequenti modo.

DE

quo illi, qui vt indifferentes admittuntur. Et primo quidem attingitur, quod ad personas pertinet, deinde quod illis est obseruandum.

DE QVIBVSDAM INTERROGATIONIBUS AD EOS, QUI INGREDI VOLUNT, MAGIS COGNOSCENDOS.

Cap. III.

AD maiorem personarum notitiam aliqua sunt interrogationes, quibus * vere omnino, & sincere respondere oportet: & siquid erit, quod secretum requirat, id obseruabitur, vt par erit, & interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primum, Quo nomine vocetur, Quot annos natus sit, Quæ sit eius patria.

An sit ex legitimo matrimonio, nec ne: quod si ex illegitimo, quo pacto id sit, interrogetur; Num à progenitoribus iam olim Christianis, an à modernis descendat.

An aliquis ex eius progenitoribus notatus fuerit, vel declaratus ob aliquē errorē cōtra nostrā Chri-

In Cap. III.

A ¶ Obligatio vera dicendi in examine ad peccatū esse debet, & qui dem eidem, cui, quod celatum est, aperiendum erat, vel qui eius locū teneat, reseruāt; vt fraus euitetur, quæ locum habere posset, si quis sincere suo Superiori animum suū non declararet: unde incōmoda, & quidem in totius Societatis nō mediocre detrimentum possent oriri.

Christianam Religionem, & quo modo id fit.
An patrem habeat, & matrem, & quæ sint eorum

B Si præfens, et
extrema necessitas
auxilij eorum ir-
geret; constat, hu-
iusmodi admitti
non debere. Raro
tamen huiusmodi
necessitas solet ac-
cidere.

C Si spondi-
set per verba de
præfenti matrimo-
nium consumman-
do, vel modo ali-
quo pari: ducere-
tur is quartum ha-
bere impedimen-
tum, cum quo ne-
mo in Societatem
admitti potest; ni-
si adsint conditio-
nes illæ, quæ exigi
solent, ut coniuga-
tus religionem in-
gredi possit.

nomina: Quæ conditio; & officiū
& modus viuēdi sit illis: & an re-
rū tēporaliū * penuria prematur,
an illarum commoditate potian-
tur, & quo pacto id habeat.

Si quo tempore in difficultatē
vel dubium aliquod incidere
circa æs alienum, vel quod tene-
tur subuenire parentibus, vel cō-
fanguineis in spirituali, vel cor-
porali, vel quauis alia temporali
necessitate constitutis, eos inui-
fendo, vel alia ratione, num pro-
prio sensu ac iudicio deposito,
conscientiæ, vel iudicio Societa-
tis, vel sui Superioris id velit re-
linquere, vt cum statuerit ille qd
in Domino iustum esse senserit,
ei acquiescat.

Quot fratres & sorores habeat,
& quis eorum sit status, num ma-
trimonij, an alius; Quod offici-
um, aut viuendi modū habeant.
Num aliquādo * verba ediderit,
quæ ad matrimonium illum obli-
gare videātur, & quo pacto id fit.

Ad

An habuerit, vel habeat filium aliquem.

Num habeat æs alienum, aut ciuiles obligatio-
nes: quod si habeat, quantæ & quales ea sint.

Num didicerit artem aliquam mechanicam.
Nū legere, & scribere sciat, & si scit, p̄betur quo
modo vtrumque faciat, si aliunde non sciretur.

Nū habuerit, vel habeat morbū aliquē occul-
tum, vel manifestū, & qualē; eū speciatim interro-
gādo, nū vexationē aliquā stomachi, vel capitis
vel quoduis aliud impedimentum naturale, seu
defectū in aliqua sui parte patiatur, & hoc nō so-
lū interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciat.

Num aliquos ordines Ecclesiasticos susceperit.
Num aliquam obligationem voti habeat, quale
est peregrinationis, vel aliud quodcunque.

Quem modū, vel animi propensionem habue-
rit in tenera ætate, & postea hucusque ad res suæ
conscientiæ salutiferas, primum circa orationē,
quoties orare solebat interdiu & noctu, quibus
horis, qua corporis compositione, quibus ora-
tionib⁹, & cū qua deuotione vel sensu spirituali.

Quomodo se habuerit circa audiendas missas,
& alia diuina officia, & conciones: Quo modo
circa lectionem rerum piarum, & bonorū viro-
rū familiaritatem: Quo modo circa meditatio-
nem, vel considerationem rerum spiritualium.

Interrogetur, an habuerit, vel habeat cōceptus
aliquos vel opiniones ab iis differentes, quæ cō-
munius

De Personarum
huiusmodi electio,
quibus se iudican-
dam relinquere de-
beatis, qui in huius-
modi difficultati-
bus versatur penes
Superiorem erit,
si subdito ea placue-
rit, vel penes sub-
ditum, si Superior
eam approbaverit;
cui, si in casu ali-
quo, & propter
causam aliquam
iustam videretur
ad Dei obsequium

fore maiusq; auxilium illius, qui huiusmodi difficultatibus
laborat, ut aliquis, vel etiam plures eorum, qui iudicaturi sunt
de eis, extra Societatem assumantur, permitti poterit; ele-
ctione tamen, vel saltem approbatione eorum penes Superio-
rem (ut dictum est) manente.

Si difficultates huiusmodi ad personam ipsius Superioris
pertinerent; electio, vel approbatio, de qua diximus, penes
Consultores erit. Qui tamen Præposito Generali vel Prouin-
ciali inferior esset, sine alicuius eorum facultate, licet Rector
sit Collegij, vel alicuius Domus Præpositus, nec constituere
poterit, nec permittere, ut huiusmodi difficultates ad suam per-
sonam pertinentes arbitrio aliorum extra Societatem subij-
ciantur.

EXAM. GEN.

munius ab Ecclesia, & Doctori-
bus ab eadem approbatis tenen-
tur: & si quando huiusmodi opi-
niones animum subierint, nū-
paratus sit ad iudicium suū sub-
mittendū, sentiendumq; ut fue-
rit constitutum in Societate de
huiusmodi rebus sentire oportere.

Interrogetur, an quibusuis in
scrupulis, vel difficultatibus spi-
ritualibus, vel alijs quibuscūq;
quas patiat, vel aliquādo pati
contigerit, se diiudicandū relin-
quet, & aquiescet * aliorum de

CVM DECL. C. III.

Societate, qui doctrina, & probitate sint præditi,
sententijs.

An omnino decreuerit seculum relinquere, &
consilia Domini nostri IESV CHRISTI sequi.

Quam dudū decreuerit, in genere scilicet, mū-
do renūciare. Postquā id apud se statuit, an in
ea animi sētētia remissior factus fuerit, & quate-
nus. A quo tempore desideria hæc renunciandi
seculo, & consilia Christi Dñi nostri sequendi
suboriri ei cœperint, vel quibus signis, aut cau-
sis ad id mouentibus ei in mentem venerint.

Num deliberatū habeat animi propositū viuē-
di & moriendi in Dño cū hac, & in hac Societa-
te IESV Creatoris & Dñi nostri; & à quo tempo-
re, vbi, & per quem primum ad id motus fuerit.

Si negaret se à quoquam de Societate motum
fuisse, progrediendum erit vltius: si affirmaret
se fuisse motum (quamuis licitè, & cum merito
moueri potuisset) ad maiorem tamen ipsius vti-
litatē spirituales fore videtur, si tempus ei ali-
quod præscribatur, ut ea de re cogitādo Creato-
ri & Domino suo se totum commendet; perinde
ac si nullus de Societate ipsum mouisset, ut ma-
iori cum robore spiritus procedere ad maius
obsequium & gloriā diuinæ Maiestatis possit.

Si post huiusmodi cōsiderationem senserit ac
iudicauerit sibi valde conuenire Societatis in-
gressum ad maiorem laudem & gloriam Dei, &

B

ut melius

ut melius saluti, & perfectioni tum animæ suæ, tum proximorum suorum incumbat; & postulatuerit in eandem nobiscum in domino admitti, tunc ulterius in examine procedi poterit.

DE REBUS QUIBUS DAM

quas præcipue scire eos conuenit, qui in Societatem admittuntur, ex ijs, quas in ipsa obseruare debent.

Cap. IIII.

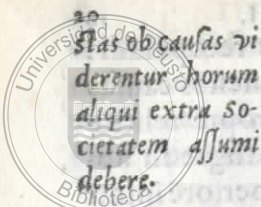
PROPONATUR illis, quod hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem conueniunt, ut in ea ij admitterentur, qui seculo renunciasent, & Dei seruitio se omnino micipare siue in hac, siue in alia Religione statuisent. Quocirca quicumq; Societate ingredi uolēt, antequam in domo aliqua, vel collegio eius uiuere sub obedientia incipiant, debēt omnia bona tēporalia, quæ habuerint, distribuere, & renunciare ac disponere de ijs, quæ ipsis obuenire possent: Eaq; distributio primū in res debitas, & obligatorias, siquæ fuerint (& tūc, quā citissime fieri potest, prouidere oportebit) Si verò tales nullę fuerint, in pia & sancta opera fiet, iuxta illud; Dispersit, dedit pauperibus; Et illud Christi; Si vis perfectus esse, uade, & uende oīa, quæ habes, & da pauperibus, & sequere me: Dispensando tamē hæc bona iuxta propriā deuotionem, & à se omnē fiduciā

sub

submouendo eadem ullo tempore recuperādi. Quod si statim propter aliquas honestas causas bona nō relinquet, promittat se prōp̄rè relicturū omnia (ut dictū est) post unū ab ingressu absolutum annū, quādoq; p̄ Superiōrē iniunctū ei fuerit in reliquo tēporis probationis, quocōpleto, ante professionem professi, & ante tria vota publica Coadiutores re ipsa relinquere, ac pauperibus (ut dictū est) dispensare debent, ut cōsiliū Euāgelicū, quod nō dicit; Da cōsanguineis, sed pauperibus, perfectius sequatur; & ut melius exēplū omnibus exhibeāt inordinatū erga parētes affectum exuendi, & incommoda inordinate distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atq; ut ad parētes, & cōsanguineos recurrēdi, & ad inutilē ipsorū memoriā aditu præcluso, firmiter & stabili in sua uocatiōe perseuerēt. Si tñ dubitaretur, num maioris foret perfectionis dare vel renūciare cōsanguineis huiusmodi bona, quam alijs, propter parētem, vel maiorem ipsorum penuriā, & iustas alias ob causas; nihilo minus ad declinandum errandi in huiusmodi iudicio periculū, quod ab affectu sanguinis solet proficisci, contenti esse debebūt negotium hoc arbitrio * vnus, duorū, aut trium, qui uita & doctrina cōmendentur, quos unusquisque

In Cap. IIII.

A ¶ Intelligendum est, intra Societatem: nisi Superiori in-
B y flag

20
Nas ob causas vi-
derentur horum
aliqui extra so-
cietatem assumi
debere.

EXAM. GEN.

quisque cum Superioris appro-
batione elegerit, relinquere, &
in eo cōquiescere, quod illi perse-
ctius & ad maiorem Christi Dñi
nostri gloriam esse censebunt.

Interrogetur itaque, num pla-
ceat ei statim (sicuti dictū est) bona sua distribue-
re; vel certe, num paratus sit ad huiusmodi di-
stributionem, quodocunque exacto primo an-
no per Superiorem ei fuerit iniunctum.

Admoneatur, quod post ingressū in Domū ne-
mo pecuniā apud se, nec apud amicū aliquem
externū in eodem loco habitatem habere pōt;
quin potius eā in pia opera dispense, vel asseruā-
dam ei tradat, cui cura hñodi domi commissā
est; qui quidem, quicquid vnusquisq; feret, scri-
bendū curabit; vt id sciri possit.

*B ¶ Si accideret,
hunc a Societate
dimitti, & Socie-
tati quid dedisset;
ei restitui debet,
iuxta declaratio-
nem tertij capitis
secundæ Partis.*

* si quando scitu opus fuerit.
Interrogentur itaque, num ali-
quam habeant pecuniam, & an
eam dispensare (vt dictū est) sint
contenti.

Admoneantur itidem, si eccle-
siastici sint, quod postquam in
Societatis corpus vt professi, vel

Coadiutores cooptati fuerint, nulla ecclesiasti-
ca beneficia possunt retinere: & quod tempore
probationis post primum annum absolutū (vt

superius

CVM DECL. C. IIII.

superius diximus) quodocunque Superiori ui-
sum fuerit, ea relinquere debent iuxta suam de-
uotionē, vel ei, qui cōtulit, resignādo, vel ad pia
opera applicando, vel alioqui dignis viris, quib;
hæc instrumenta sint ad Dei obsequium, cōferri
curādo. Quod si cōsanguineis cōferēda esse vide-
rentur, id nō facient, nisi ab vno, duob; aut trib;
(vt superius dictū est) iudicetur, quod id magis
conueniat, & ad maius Dei obsequiū sit futurū.

6 Cū autem cōmunicatio, quæ cū amicis, & san-
guine iūctis verbo, aut scripto sit, potius ad quie-
tis perturbationē, quā ad eorum, qui spiritui
vacant, profectum, presertim in initijs, facere so-
leat; Interrogentur, nū contenti sint cū huiusmo-
di nō cōmunicare, nec litteras accipere, nec scri-
bere; nisi aliqua occasione Superiori aliter vide-
retur: Et quādiu Domi fuerint, nū cōtēti sint, vt
videatur litteræ oēs & quæ ipsis scribētur, & quas
ipsi alijs scribēt: ei, cui huiusmodi munus cōmis-
sū est, cura relicta, vt eas det, vel nō det, quemad-
modū in Dño nostro magis expedire iudicabit.

7 Vnusquisq; eorum, qui Societate ingrediūtur,
consiliū illud Christi sequendo; qui dimiserit pa-
trem, &c. existimet sibi patrem, matrē, fratres, &
sorores, & quicquid in mūdo habebat, relinque-
dum: immo sibi dictum existimet verbum illud,
Qui non odit patrem, & matrem, insuper & ani-
mam suam, non potest meus esse discipulus.

B ii) Et ita

22
 CA Ut loquen-
di modum inueniet; san-
ctū est consiliū vt
assuescant non di-
cere, quod paren-
tes vel fratres ha-
beant, sed quod ha-
beant. &c.
præferendo se id
nō habere, quod,
vt Christū omni-
um rerum loco ha-
beant, reliquerūt.
Hoc tamen illis
magis est obserua-
dum, qui maiori
in periculo versa-
ri videntur, vt ab
aliquo naturali
amore perturbentur;
cuiusmodi vt
plurimum Noui-
ty esse solent.

num manifestare sese inuicem sint parati debi-
to cum amore & charitate ad maiorem spiritus
profectum; præsertim ubi à Superiore, qui illo-
rum curam gerit, fuerit ita præscriptum, aut in-
terrogatum, ad maiorem Dei gloriam.

EXAM. GEN.

Et ita curandū ei est, vt * omnis
carnis affectū erga sanguine iun-
ctos exuat, ac illū in spirituales
cōuertat: eosq; diligat eo solū
amore, quem ordinata charitas
exigit, vt qui mundo ac proprio
amori mortuus, Christo Dño no-
stro soli viuit, eūq; loco parentū,
fratrum, & rerū omnium habet.

Ad maiore in spiritu profectū
& præcipuè ad maiorem submis-
sionem & humilitatem propriā
interrogetur, an contentus sit fu-
tus, vt omnes errores, & defe-
ctus ipsius, & res quæcūque, qua
notatæ in eo & obseruatæ fue-
rint, Superioribus per quemuis,
qui extra confessionem ea acci-
perit, manifestentur.

Num etiam boni sit cōsulturus
(quod & ipse, & quiuis alius fa-
cere debet) ab alijs corrigi, & ad
aliorum correctionē iuuare; Ac

9 Præterea

CVM DECLARA. C. IIII

23
Præterea antequam quisquam in Domum, vel
Collegium ingrediatur, vel postquam ingressus
fuerit; sex experimēta præcipua, præter alia mul-
ta, de quibus ex parte inferius dicetur, requirū-
tur. Poterunt ea tū anteponi, & postponi, & mo-
derari, & aliquo in casu auctoritate Superioris,
habita ratione personarū, temporum, & locorū,
tū ceterorū, quæ occurrerint, in alia permutari.
10 Primum est, in spiritualibus exercitijs mensē
vnum plus minus versari, id est, tum in examinā-
da cōscientia, & antea acta vita recogitanda, & cō-
fessione generali facienda, ac peccatorum suorū
meditatione: tum in contemplatione rerum ac
mysteriorum Vitæ, Mortis, Resurrectionis, &
Ascensionis Christi Dñi nostri; tum etiam in ora-
tione vocali & mentali iuxta cuiusque captum,
prout in Domino edocti fuerint, se exercere.
11 Secundum est, seruire in vno, vel pluribus Xeno-
dochijs per mensem aliū, ibidem cibum capien-
do, & dormiendo: vel per aliquā, vel plures ho-
ras quotidie pro temporum, locorum, & perso-
narū ratione auxiliū & ministerium oībus ægris,
& sanis prout iniunctū eis fuerit, impendendo:
vt magis se demittāt, & humiliēt, ac eo veluti ar-
gumento demōstrent se prorsus ab hoc seculo
eiusq; pompis ac vanitate recedere: vt oīno suo
Creatori & Dño p ipsoꝝ salute crucifixo seruiāt.
12 Tertium est, peregrinari mensem alium sine p

B iiii cunias

cunia: immo suis temporibus ostiatim pro Christi amore medicare; ut possint ad incommoditatem comedendi, & dormiendi assuefieri: atque adeo ut omni specie illa abiecta, quam in pecunijs, & rebus alijs creatis possent constituere, integrè vera cum fide & ardenti amore eam in suo Creatore & Domino constituent. Vel utrumque mensem ministerio Hospitalium, vel alicuius eorum, aut etiam utrumque peregrinationi, prout Superiori visum fuerit, impendant.

Quartum est, post ingressum in domum omnium cum diligentia & sollicitudine in varijs officijs abiectis & humilibus se exercere, bonum sui exemplum in omnibus exhibendo.

Quintum est, doctrinam Christianam, vel aliquam eius partem pueros, & alios rudiores homines publicè, vel priuatim, & prout occasio se obtulerit, & in domino commodius visum fuerit, & iuxta personarum proportionem docere.

Sextum est, postquam in probationibus bonæ edificationis specimen præbuerint, ulterius ad prædicandum, vel confessiones audiendas, vel in utroque se exercendum pro tempore, & loco, & omnium dispositione progredi.

Antequam ingrediatur in secundum annum probationis, quæ fit in Domibus, vel Collegijs, per sex menses omnes vacare huiusmodi sex experimentis debet, & totidè alios diuersis alijs probationibus impendent. Poterunt tamen illa sex experimen-

ta fieri vel in totum, vel ex parte toto probationis tempore, ut aliquando hæc, aliquando illa præcedant, & à Scholasticis quidem vel studiorum tempore, vel post studia absoluta, habita personarum, locorum, & temporum ratione, prout in Domino conuenire videbitur. Illud tamen omnino obseruabitur; ut antequam Professores futuri professionem, & Coadiutores formati tria vota sua publica, licet non solemniter, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: & Scholasticis, studijs absolutis, præter tempus, quo probantur, ut Scholastici approbati censeantur, tertius alius annus, antequam ad professionem, vel in Coadiutores formatos admittantur, in varijs probationibus, & speciatim in dictis (si prius illis perfuncti non sunt) immo quamuis perfuncti fuerint, in nonnullis earum, ad maiorem Dei gloriam, exigetur.

17 Quoad huiusmodi experimenta & probationes sunt; nullus dicat ex Societate se esse, sed potius qui examinatus fuerit ad Professionem, ex parte ipsius Societatis (quauis ex parte sua cum indifferentia ad omnes gradus sit ingressus) cum loquendi occasio se obtulerit, dicere debet se in experimentis versari, atque optare se admitti in Societatem, quocumque in gradu ipsa Societas ad gloriam Dei eo uti volet. Si ut Coadiutor examinatus fuerit, dicet se in probationibus adhuc esse, atque optare in gradu Coadiutorum recipi. Simili modo de Scholasticis, & de

et de alijs q vt indifferentes examinati sunt intelligat: vt qsq; iuxta sui examinis rationē respōdeat.

Circa huiusmodi experimenta diligēter, quod sequitur, est obseruādū, scilicet: Vt, vbi aliquis in primō experimēto, nēpe exercitiōrū spiritualiū, versabitur, is, qui illū exercet, ad Superiorē referat, quid de eodē sēiat ad finē Societati prēfixū.

Cū in secundo, seruiendi in Hospitalibus, afferat qui probatur, Gubernatoris testimoniū vel Præfēcti eorum, qui inseruiunt Hospitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

Cū in tercio, peregrinationis, ab vltimo loco, ad quem peruenit, vel non procul ab eo testimonium ab aliquibus, vel vno certē fide digno secū ferat, quod suam deuotionē sequutus sine vlla cuiusquam querela eō peruenit.

Cū in quarto, exercendi se in officijs domesticis humilitatis, pro testimonio erit data omnibus, qui Domi sunt, ædificatio.

Vbi vero in quinto, de doctrina Christiana, & sexto, de prædicatione, & cōfessionib⁹ audiēdis, vel de vtroq; munere obeūdo versabitur; eius testimonium erit (si quidē Domi nostrę habitauerit) à domesticis accipiendū, & ex ædificatione, quā populus, vbi Domus est, acceperit. Si prædicare, & cōfessiōes audire acciderit alijs in locis extra huiusmodi populū, ac Domū; testimonium afferre debet ab huiusmodi locis, vbi diuti⁹ versat⁹ fuerit.

xit

fit; vel à personis publicis (præcipuā habēdo rationem Prælatorū ordinariōrū) quæ fidē planē faciant, quod cū doctrina sana, ac bonæ vitę exemplo, sinē cuiusquam offensionē, verbum diuinum seminauit, & officio Cōfessarij functus est. Præter hæc testimonia, poterit Societas, quādo id expedire videretur, curare, vt aliunde certior fiat; vt ipsa sibi magis, ad Dei & Domini nostri gloriam satisfaciat.

Si huiusmodi testimonia in prædictis experimētis nō afferretur, diligēter causa inquirēda erit curādūq; , vt rei totius veritas intelligat: quod melius oīa, quæ cōuenient, prouideri possint; vt meli⁹ bonitati diuinę, ipsi⁹ gratia aspirāte, inseruiat. Præterea postquā domi fuerit, egredi eā sine facultate nō debet: & si laycus fuerit, cōfiteat⁹ oportet, & sanctissimū Sacramentū Eucharistię sumat octauo quoq; die; nisi Cōfessario aliquod esse impedimētū ad cōmunionē videretur. Si sacerdos est cōfitebitur vt minimum octauo quoque die, & crebrius missę sacrificiū offeret: simul ordinationes, vel Cōstitutiones alias Domus (vt in eius Regulis edoctus erit) obseruabit. Cēs, qui domi sunt, in addiscēda doctrina Christiana se exercebūt, & etiā in prædicatione illi, quib⁹ Superior Dom⁹ id faciendū iudicabit; inter quos null⁹ erit eorū, q in Coadiutores tēporales admissi sint. Sui victus, potus, vestitus, & lecti rationem, si

80

Societatem sequi velit, cogitet fore ut pauperibus accommodatam, quodque que vilissima erunt ex illis, quæ domi sunt, ei tribuantur, propter ipsius maiorem abnegationem, & spirituale profectum, & ut ad quædam æqualitatem & veluti mensuram ab omnibus perueniatur. Cum. n. qui primi in Societatem cõuenerunt, per huiusmodi indigentiam, ac penuriam maiorem rerum corpori necessariarum probati fuerint, qui post eos accedent, curare debent, ut quoad poterunt, eò pertingant, quò illi perueniunt; vel ulterius etiã in Domino progrediatur.

Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & probationes sic declaratas, antequam Professus suam professionem, & Coadiutores sua vota emittant, & (si Superiori videbitur) Scholastici, antequam approbati censeantur, & vota sua, ac promissionem superius dictam faciant, per triduum suis constitutis temporibus, vestigia sequendo primorum, de quibus mentionem fecimus, ostiatim pro Christi Domini nostri amore medicare debent, ut contra quam est communis hominum sensus, ad diuinum obsequium & laudem magis se possint submittere, magisque in spiritu proficere ad gloriam diuinæ maiestatis: ut etiam magis sint dispositi ad id ipsum faciendum; quando illis iniunctum fuerit, vel conueniens, aut necessariū erit, dum per varias mundi partes iuxta quod eis prescriptum, vel constitutum per Summum Christi Vicarium, vel eius loco per superiorem Societatis

cietatis fuerit, discurrent: quandoquidem exigit nostra professionis ratio, ut parati & in procinctu simus ad ea omnia, quæ quouis tempore in Domino nobis iniuncta fuerint, nec petendo, nec expectando premium ullum in presenti hac & labili vita, sed eam, quæ vndecunque æterna est, ex summa Dei misericordia semper sperando.

Et ad particularia quædam descendendo, in probationibus humilitatis, & abnegationis sui, & in exercendis officiis abiectis & humilibus (cuiusmodi sunt, in culina seruire, domum euerrere, & reliqua omnia seruitia obire) promptius ea suscipi conuenit, à quibus sensus magis abhorrebit: si quidem iniunctum fuerit, ut in eis se exerceant. Cum aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingreditur, vel ad eum iuuandum, qui Coquus est, eidem obedire cum magna humilitate in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus debet. Si enim ei integram obedientiam non præstet, nec ulli ex Superioribus, ut videtur, præstaret; quandoquidem vera obedientia non confiderat personam, cui fiat, sed propter quem fiat: & si propter solum Creatorem & Dominum nostrum fiat, eidem omnium Domino obeditur. Vnde nulla ratione considerandum est, an sit Coquus, vel Superior Domus: an hic, vel ille sit, qui iubet; quandoquidem nec illis, nec propter illos (sanè intelligendo) ulla obedientia præstatur, sed soli Deo, & propter solum

20
Universitatis
B
D ¶ *Utrumque bonum est, rogare, et iubere: nihilominus in inijs magis proficiet aliquis si iubetur, quam, si rogatur.*

Hoc ipsum in alijs humilibus officijs intelligitur, quā aliquis in eis ministerium suum impendit: atque eodem modo accipitur in* officialib⁹ subordinatis, qui accepta à Superiore auctoritate Domum gubernant. Aegritudinis tempore non solum observare unusquisq; obedientiā magna cum puritate debet erga Superiores spirituales, ut ipsius animā regant: sed cum eadē humilitate erga Medicos corporales, & infirmorum præfectos, ut corpus eius

EXAM. GEN.

Creantorem ac Dominum nostrū.

Ideo melius est, ut Coquus * nō roget sibi inseruientem, ut hoc aut illud faciat, sed cum modestia iubeat vel dicat, hoc fac, vel illud; Si enim rogat, potius ut homo hominē alloqui videbitur: & Coquum laycū rogare Sacerdotem, ut ollas abstergat, uel res

huiusmodi faciat, nec decens, nec iustū uideret; Sed si iubeat, uel dicat, fac hoc, uel illud, significabit magis quod ut Xpus homini loquitur, quādoquidē ipsi loco iubet: atq; ita qui obedit, cōsiderare ac ppēdere uocē à Coquo, uel alio, qui sit ei Superior, egressā debet, ut si à Xpo Dño nō egrederet, ut oīno placere diuinę maiestati possit.

Hoc ipsum in alijs humilibus officijs intelligitur, quā aliquis in eis ministerium suum impendit: atque eodem modo accipitur in* officialib⁹ subordinatis, qui accepta à Superiore auctoritate Domum gubernant.

Aegritudinis tempore non solum observare unusquisq; obedientiā magna cum puritate de-

bet erga Superiores spirituales, ut ipsius animā regant: sed cum eadē humilitate erga Medicos corporales, & infirmorum præfectos, ut corpus eius

CVM DECL. C. VIII.

31
eius regāt; quāquidem illi plenā ipsius sanitatem spiritualement, hi verò corporalem omnino curāt. Præterea qui ægrotat, humilitatem & patientiā suā præferendo nō minorē ædificationem, dū morbo laborat, ijs, qui ipsum inuisent, & cum eo uersabuntur & agent, quā dū ualebat corpore, ad maiorem Dei gloriam, præstare curret. Ad maiorē firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, & ad maiorem spiritualement profectum eius, qui examinatur, interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hic dicta & declarata sunt, uelit, subeūdo & adimplēdo quasuis pœnitētiās; quæ propter defectus, & negligētiā suā, uel quiduis aliud fuerint iniūcte.

Re in Domino considerata, visum nobis est in diuinæ Maiestatis conspectu mirum in modum conferre, ut Superioribus subditi omnino perspecti sint: quod melius regi & gubernari, & per eos in uiam Domini dirigi possint.

Præterea quāto exactius Superiores res omnes internas, & externas suorum nouerint; tanto maiori cum diligentia, amore, & sollicitudine iuuare eos, ipsorumque animas à varijs malis & periculis, quæ in progressu possent accidere, conseruare poterunt. Cum etiā semper parati esse iuxta nostrā professionis rationem, & procedendi modum ad discurrendum per has & illas mūdi partes debeamus; quādoquidē per summū Pōtificem,

nificem, vel Superiorem nostrum immediatum fuerit nobis iniunctum: Vt melius secundū Dei voluntatem huiusmodi missiones fiāt, his & nō illis mittendis, vel his ad hoc munus, illis vero ad alia, nō solum refert valde, sed summopere, vt Superior plenam habeat notitiā propensionis ac motionum animi, & ad quos defectus vel peccata fuerint vel sint magis propensi & incitati, qui sub eius cura sūt; vt, eius rei habita ratione, melius ipsos dirigere possit, nec supra mensurā viriū suarū in periculis vel laborib⁹ grauiorib⁹, quā in Dño ferre suauiter possint, constituat; & etiam vt quę audit, sub secreti sigillo custodiēdo, melius Superior possit ordinare, ac provide- re, quę corpori vniuerso Societatis conueniunt.

Ideo quicūq; hāc Societatem in Domino se- qui volet, & in eadem ad maiorem Dei gloriam manere, priusquā ad primam probationē ac- cedat, vel postquā ingressus fuerit, antequā generaliter examinetur, vel post examē, intra ali- quot mēses (si Superiori differēdū videretur) sub sigillo confessionis, vel secreti, vel quacūq; ratio- ne ei placuerit, & ad maiore ipsius consolationē fuerit, debeat conscientia suā magna cū humi- litate, puritate, & charitate manifestare, re nū- la, qua dominū vniuersorū offenderit, celata: & totius antea vitę rationē integrā, vel certē re- rū maioris momenti Superiori, qui tū fuerit, So- cietatis;

cietatis; vel cui ex Prappositis, vel alijs ex inferiori- bus ille iniungeret, prout magis conuenire vide- retur, reddat; vt melius omnibus in Dño prospiciatur, ipseq; magis in spiritu cum gratia vberio- ri ad maiorem diuinę bonitatis gloriā proficiat.

37 Sic igitur progredientes in gratiæ atq; spiritus incremento, plenoq; cū desiderio ingrediēdi, & p̄seuerādi, quādiu vixerint, in hac Societate, tātū- dē faciēt aliquoties antequā ad professionē q̄ Professi, & ad sua vota qui Coadiutores formati sunt futuri, admittantur; & id, quo sequit̄, modo.

38 Postquā primo aliquis eorum integram vitę rationē Superiori Domus reddidit, ab eodē die inchoando, prioribus, quę eidem dixit, nō repe- titis, iterū post semestre proximū plus minus ei, vel cui à Superiore fuerit constitutū, vitę ratio- nē reddet. Deinde à secunda hac ratione incipiē- do, eodē ordine procedetur; & sexto quoq; mēse rationē hāc sui quisq; reddet. Vltima vero circi- ter triginta dies antequā Professi futuri suā p̄fes- sionē, & Coadiutores sua vota emittāt, reddetur.

39 Scholastici eodē modo procedēt, præterquā quod absolutis suis studijs cum primū rationē vitę suę reddēt, ab vltima, quā reddiderūt in Do- mo, vnde ad studia missi sunt; vel ab initio vitę, si aliqua de causa nunquā reddiderunt, incipiēt.

40 Sic etiam videtur, quod Coadiutores formati, & Professi, si alicubi agent, vbi Prappositi alicu-

ius Societatis obedientiæ subiaceant, singulis annis, vel crebrius, si Præposito videbitur, suæ conscientiæ rationē dicto modo ab vltima, quā reddiderunt, incipiendo, ei reddant.

Qui senserit ad omnia, quæ dicta sunt, animū, ac vires sibi à Dño dari, ac ad maiorem Dei gloriā fore, suæq; animæ magis salutiferum iudicat in corpus huius Societatis admitti, præter litterarum Apostolicarum, & constitutionum, & reliquorum, quæ ad eius institutum pertinent, ipso initio, ac postea sexto quoq; mense, vt dictū est, considerationem; debet generalem vitæ totius confessionem apud aliquem Sacerdotem à Superiore assignatū propter multiplicē spiritus utilitatē, quæ ea in re deprehendit, facere. Quod si aliquando generaliter confessus fuerit alicui de Societate, vel in exercitijs spiritualib⁹, vel extra illa: satis erit generalē cōfessionē ab alia etiā generali ad id vsq; tempus inchoari, & post eā sacratissimum Christi Domini nostri corpus sumere; & sic sexto quoq; mense eodem modo generaliter, ab vltima inchoando, cōfitebit. Demū continuū puritatis, ac virtutum augmentū, & inflammata in Dño desideria multū in hac Societate diuinę Maiestati seruiendi procurando; Exatīs duobus annis probationis, & se perpetuo obedientē exhibēdo, & in sua cōuersatiōe, & varijs experimentis ædificationē præbendo; ac penitentias

nitētijs pro erratis, & negligentijs, & defectibus iniunctas magna cū humilitate subeūdo, si & ipse, & Societas, vel Superior Domus cōrēti fuerit, in Societatis corpus admitti poterit, cōsideratis prius litteris Apostolicis, & Cōstitutionib⁹, & cōfessiōe generali peracta, vt superius est dictū; quā vt melius instituat, seseq; in sua prima deliberatione cōfirmet, per vnius hebdomadæ spatiū se colligēdo, & aliqua spiritualia exercitia ex iā factis, vel alijs, faciendo; postremò suā oblationē, ac vota, siue solēnia sint in Professis, siue simplicia in Coadiutorib⁹, & Scholasticis, quemadmodū in Constitutionibus declarabitur, ad maiore Dei gloriā vberiorēq; fructū animæ suæ, emittat.

Admoneatur, quòd, votis huiusmodi emissis, iuxta tenorem litterarum Apostolicarum, non possint ipsi ad alias Religionēs sine facultate à Superiore Societatis concessa transire.

Quod si exacto probationis tempore, contentus quidem ipse est, & exoptat sic ad professionem, vel in Coadiutorem, vel in Scholasticum admitti; verū dubitaret Societas de ipsius talēto, vel moribus; securius erit in alium annum, vel tempus, quod uidebitur, id prorogari: donec utriq; parti plene in domino sit satisfactū.

Præterea diligenter animaduertāt oportet, qui examinātur (magnificiendo, summiq; momēti ad esse ducendo in cōspectu Creatoris ac Dñi no-

fin) quātopere iuuet ac cōferat ad uitā spiritua-
lis profectū, omnino, & non ex parte abhorre-
re ab omnibus, quæ mundus amat, & amplectitur,
& admittere, & concupiscere totis uiribus quid-
quid Christus Dominus noster amauit, & ample-
xus est. Quemadmodum. n. mundani homines,
qui ea, quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt, &
quærunt magna cum diligentia, honores scilicet,
famā, magni nominis existimationē in terra,
sicut mundus eos edocet: sic qui procedūt in spi-
ritu, & serio Christum Dominum nostrū sequū-
tur, amant, & ardent exoptant quæ ijs omnino
contraria sunt, indui nimirum eadem ueste, ac
in signibus Domini sui, pro ipsius amore ac reue-
rentia; adeo, ut si sine offensione ulla diuinæ Ma-
iestatis, & absq; proximi peccato foret; uellent
contumelias, falsa testimonia, & iniurias pati, ac
stulti haberi & existimari (nulla tamen ad id p-
eos data occasione) eo quod exoptāt assimilari,
ac imitari aliquo modo Creatorē ac Dñm no-
strū IESVM CHRISTVM, eiusq; vestibus & insi-
gnibus indui: quādoquidem illas ipse propter
maiores profectum nr̄um spiritualē induit. no-
bisq; exēplum dedit, ut in omnibus, quoad eius
fieri poterit, diuina gratia aspirante, eū imitari
& sequi, cum uera sit uia, quæ ducit homines ad
uitā, uelimus. Igitur interrogentur, an huiusmo-
di desideria tam salutaria, & ad perfectionem

ant-

animarum suarum tam fructuosa in se sentiant.
Quod si quis propter humanam nostram debilitatem ac miseriam, in se huiusmodi tam inflammata in Domino desideria non sentiret; interrogetur an certe desiderium in se sentiat, huiusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimirum huiusmodi tam sancta desideria animo cōcipere, quo melius ad eorum effectum perueniatur; interrogetur, an decreuerit, paratusque sit huiusmodi iniurias, insultiones, & opprobria in Christi insignibus inclusa, & ali quæuis, quæ ei inferrentur sine per quemuis ex domo, uel Societate (in qua obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinem consequi exoptat) siue extra eam per quemuis uiuentium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere, & patiēter cum Dei gratia ferre.

46 Vt melius ad hunc perfectionis gradum in spiritali uita tam preciosum perueniatur, eius maius ac impensius studium sit. quærere in Domino maiorem sui abnegationem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem. Nostrum autem erit in eisdem iuxta gratiam, quam Dominus nobis conferre ad suam maiorem laudem ac gloriam dignabitur, cum iuuare.

C 3 DE

DE ALIO EXAMINE AD PARTI-
cularia aliquanto magis descendente, quod
eruditus, & Coadiutoribus spiritualibus,
& Scholasticis conuenit. Cap. V.

Quo melius intelligi, atq; cognosci queant,
que ad huiusmodi homines spectant: vnus
quisque eorū interrogetur: Vbi studuerit; Qua
in facultate; Quibus auctoribus ac doctrinæ de-
ditus; Quantum temporis studijs impenderit;
Quantūque suo iudicio profecerit; ac nomina-
tim, Quam sit ei familiaris Latina lingua.

An ad gradus Artium liberalium, vel Theolo-
giæ, vel Iuris Canonici, vel alterius cuiusvis fa-
cultatis sit promotus.

An existimet se memoria ad bene capiendum,
& retinendum quod didicerit, esse præditum.

An sibi videatur pollere intellectu, qui citò, ac
bene penetret ea, quibus studuerit.

An in se propensionem naturalem, aut volun-
tariam ad studia sentiat.

An existimet studia sanitati sui corporis ali-
quid detrimenti attulisse.

An vires sibi corporales, & spirituales suppetere
sentiat ad labores, qui in Societate requirun-
tur, ferendos, siue in studijs, quantumdiu illis vacat,
siue in vinea Domini, Cum in ea laborandū est.

Si Sacerdos fuerit, An se in audiendis confessio-
nibus, vel in prædicatione, vel alijs ministerijs ad
pro-

proximum iunandum exercuerit.

6 Cum ad huiusmodi officiū ac ministeriū diui-
ni verbi seminandi, & spirituali proximorum au-
xilium attendendi litterarū bonarū sufficiens eru-
ditio requiratur, & Scholasticos etiam aliquod
sui profectus in litteris, quibus studuerunt, spe-
cimen præbere oporteat, omnes examinentur.
Quod fiet, si quisque lectionem vnā in quavis
facultate, cui operā dederit, prælegat: & postea
exhortationem vnā quisque (idque ante egres-
sum à prima probatione) faciat; & postea in se-
cundam ingrediendo, si ei fuerit iniunctum, vt
inferius dicitur, hoc ipsum faciat.

7 Præterea intelligat (si Sacerdos est, vel quando-
cunque promotus ad sacerdotium fuerit) quod
confessiones nec domi, nec foris audire, nec vlla
Sacramenta ministrare sine peculiari probatio-
ne, ædificatione, & facultate sui Superioris per
totum probationis tempus debet: Sed nec pu-
blice missam dicere debet, donec corā aliquo,
vel pluribus domesticis priuatim eam dicat, &
admoneatur, vt in modo dicendi conueniat cū
alijs de Societate, inter quos agit; & se ad ædifica-
tionem eorū, qui illam sunt audituri, cōponat.

AD MAIOREM HUMILITATEM

& perfectionem eruditorum, Coadiuto-
rum, spiritualium, & Scholasticorū.

Si de eo, qui in Societate est ingressurus, dubi-

40
 ratur, an idoneus sit futurus, vt ad professionē,
 vel in Coadiutorem spiritualem, vel Scholasticū
 eius admittatur: cum id tanquā certissimū sta-
 tuatur, quod multo melius & pfectius sit, vt ipse
 indicari & regi se à Societate sinat; quādoquidē
 nō minus, quā ipse, quod exigitur, vt in ea ma-
 neat, Societas intelliget; ipsi vero maiori humili-
 tati, & perfectioni tribuetur; maiorēq; dilectio-
 nem, ac fiduciā in his, à quibus est gubernādus,
 ostendet; Interrogetur, an velit propriū sensum,
 ac iudiciū Societati submittere, vel eius Superio-
 ri ita, vt acquiescat eius sententię; siue inter eos il-
 lū cōstituat, q in Societate professionē emittūt
 & Christi Dñi nostri Vicario obligantur; siue in-
 ter Coadiutores; siue inter Scholasticos Societa-
 tis, in studijs vltius progrediēdo. Interrogetur
 vltius; si Superior uellet semper eundē solū ut
 Coadiutorē in rebus exterioribus Societatis cu-
 rādis occupari, ac sic in suę animę salutem incū-
 bere; An paratus sit in humilibus & infimis offi-
 cijs se exercere, uitamq; omnē in utilitatē & auxi-
 lium eius exigere; sibi persuadendo, quod dū ei
 inseruit, Creatori ac Domino suo (p cuius amo-
 re, & debita reuerentia omnia facit) inseruit.

DE ALIO EXAMINE AD SOLOS

Coadiutores accommodato. Cap. VI.

A D maiorem rei notitiā declaretur unicuiq;
 ex huiusmodi Coadiutoribus latius, quod in
 initio

initio attingebatur; Quod scilicet in hanc Socie-
 tatē Coadiutores spirituales, & tēporales admit-
 tūtur: Spirituales quidem, qui Sacerdotes sunt,
 & litteris sufficiēter ornati, ut in rebus spirituali-
 bus Societate iuuēt: Tēporales uero ad sacros
 ordines nō promoti cum litteris, uel sine illis, in
 reb⁹ externis, quę necessariae sunt; possunt iuuare;
 Priorum magis proprium est, Societatem in au-
 diēdis confessionibus, in exhortationibus, in do-
 ctina Christiana, & alijs litteris edocendis iuua-
 re; His uero eadem gratiæ ad animarū auxiliū
 communicari possunt; quę Professis ipsis solent.
 Posteriorū magis est proprium (licet possint in
 rebus maioribus pro talenti eis à Domino con-
 cessi ratiōe occupari,) ut in ministerijs omnibus
 inferiorib⁹ & humiliorib⁹, quę ipsis iniungētur,
 se exerceant; persuasi quod Societate iuando,
 quo melius illā salutē animarū uacare possit, ei-
 dem omnium Dño seruiant: quandoquidē pro-
 pter diuinum ipsius amorem ac reuerentiam id
 faciunt. Ideo prōpti esse cū omni humilitate, &
 charitate, quoad fieri poterit debent ad officia,
 quę eis credita fuerint, exacte obeūda. Quo fiet,
 ut nō solum mercedem suā integrā habeāt, sed
 participes sint omnium bonorum operum, quę
 Deus per uniuersam Societate ad obsequiū &
 laudem suā operari dignabitur, & omniū indul-
 gentiarū, & gratiarū, quę Professis ad suarū ani-
 marū

marū bonū à sede Apollolica concessa fuerint. Et nihilominus enī debēt in colloquijs spiritualibus, ad maiorē utilitatē spirituale p̄ximo, rum aliquid conferre, & quod nouerint, docere, & ad bene agēdū, quoscunq; poterūt (quādoq; de vnicuiq; Deus p̄ximi sui curā dedit) excitare. Siquis instructus & examinatus fuerit, vt sit futurus spiritualis Coadiutor, sic vacare debet rebus spiritualib⁹, quæ cū sua prima vocatione, p̄priè sunt cōiunctæ, vt in posterū directē, vel indirectē per se, vel aliū innouare, aut mutationē aliquā à sua vocatione in aliā; scilicet à gradu Coadiutoris spiritualis ad Professū, vel Scholastici, vel Coadiutoris tēporalis gradū, tentare nō debeat: sed cū oī humilitate, atq; obediētia incedere ac p̄gredi eadē uia, quæ ipsi ab eo, qui nescit mutationē, & in quem illa nō cadit, ostensa est. Eadē ratione si quis examinatus, & instructus fuerit, vt sit futurus Coadiutor tēporalis, sic se totū rebus, quæ cū sua prima vocatione, p̄priè sunt coniunctæ, addicat; vt nō curet vlla ratione à statu Coadiutoris tēporalis in statū spiritualis, vel Scholastici, aut Professū progredi; Nec etiā (si in suo eodē maneat) plus litterarū addiscere, quā sciebat, cū est ingressus, curet: sed perseuerare, magna cū humilitate debet in oībus, Creatori ac Dño suo iuxta primā suā vocationē inseruiendo, ac solícite in abnegationis sui ipsius profectum,

ctum, & verarum virtutum studium incubendo, Interrogētur huiusmodi, vt de re p̄pria suæ vocationis, An contenti, & quieti sint futuri in obsequio Creatoris & Dñi sui in officijs ac ministerijs abiectis & humilibus ad auxiliū Domus & Societatis pertinentibus, cuiuscūq; rationis illa sint, parati ad vitam oēm in eis exigendā, sibi p̄suadendo quod ea in re obsequiū, & laudē præstant suo Creatori & Domino, dū omnia propter diuinum ipsius amorē & reuerentiā agunt. Omnes Coadiutores tam spirituales, quā temporales exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur, & vno adhuc anno, si Scholastici fuerint (vt prius est declaratum) si velint in Societate manere, & ipsa, vel Superior eius contentus fuerit, oblationem suam trium votorū facient (quæ publica, licet non solemnia sint iuxta litteras Apostolicas Iulij III.) obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, vt initio diximus; Et exinde Coadiutores formati vel spirituales, vel temporales censendi sunt; ita, vt* ex parte ipsorum ligati ad sem-

In Cap. VI.

A^q **E**x parte ipsorum conuenit eos ligari: quandoquidem eorum stabilitas quæritur. Nec est iniustum (vt patet in litteris Apostolicis) si Societas libertatem ad eos dimittēdos, quādo non faciunt quod debent, retineat; quādoquidem illi, si id accideret, soluti manent: Et alioqui facilius est aliquē ab eo, quod debet, deficere, quā

*quam Societate,
vel eius Preposi-
tum Generalem;
quorum tantum erit
posse dimittere;
nec nisi sine causis
iustissimis (ut in
secunda parte Con-
stitutionum videbi-
tur) fieri debebit.*

neret; eos dimittere, & à sua congregatione sepa-
rare potest; & tunc illi omnino liberi, nulloque
voto obstricti remanent.

In Cap. VII.

ATHOC, & ^{superi-}
us examen non so-
lum ijs, qui tunc
primum ad studia
mittuntur, verum
etiam illis, qui in
eis progrediuntur,
cum ad domos ve-
niant, ut aliò mit-
tatur, proponitur.

litteris operam dare: si Societas, vel eius Supe-
rior contentus etiam fuerit; antequàm ad studia
se conferant, vel dum in eisdem manebunt, ob-

semper viuendum & moriendū
in Domino in hac Societate ad
diuinæ Maiestatis gloriam, ma-
iusque meritum & stabilitatem
propriam maneat. Nihilomi-
nus Societas, vel eius superior,
qui commune bonum debet in-
tueri, cum eorū opera ad maius
Dei obsequium se non inuari,
sed contra potius accidere cer-

DE * ALIO EXAMINE

Scholasticis accommo, ac
in primis antequàm in Scho-
lasticos admittantur.

Cap. VII.

CVM experimentis & proba-
tionibus predictis absolutis,
Scholastici conuenire sibi iudi-
carent studendi gratia in Colle-
gijs, vel Domibus Societatis, ut
in eis in Domino sustententur,
se conferant, vel dum in eisdem manebunt, ob-

suū maius meritū ac stabilitatem vota simplicia
Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, ac promif-
sionē, qđ studiis absolutis in Societate, ingrediē-
tur, Deo ac Dño nostro facient. Sic autem intelli-
gēdus est huiusmodi ingressus, ut professionē vel
vota Coadiutorū formatorū (si Societas eos ad-
mittere volet) emittant, & exinde Scholastici ap-
probati Societatis cēseantur. Libera tamē manē-
bit Societas, nec tenebit ad eos admittēdos ad
professionē, nec in, Coadiutores formatos, si studio
rū tēpore male se gererēt, adeo, ut Superior Socie-
tatis existimaret Deo gratum nō fore, si in eā ad-
mitterētur, & tunc ipsi etiā suis votis soluti erūt,
Si quando studiorum tempore, qui maiorem
ad ea propensionem animi prę se tulerūt, quàm
ad aliud in Societate ministerium; ostenderent,
ac certum indicium præberent; unde Societas,
vel eius Superior in Domino sētiat eos idoneos
non esse, ut in eruditos viros euadant, eo quòd
ingenio, vel sanitate corporis destituantur, vel
aliis defectibus laborent; interrogentur, An pa-
tienter se dimitti à Societate, dum ab omni voto
ac promissione liberi maneant, sint laturi.
Qui ad studia litterarū idoneus inueniet inter-
rogetur, An velit se duci sinere circa ea, quib⁹ stu-
dere debeat, ac studiorū modū & tempus iuxta
quod Societati, vel eius Preposito, aut Collegii,
Vbi datur⁹ est litteris operā, Superiori videbitur.

4 An

An cōtentus futurus sit eodem, atq; alijs, modo ibi agere, nullisque priuilegijs aut prerogatiuis minimum oīum, qui in Collegio fuerit, anteire, oēm sui curam Superiori Collegij relinquendo.

An statuerit oīno apud se, studijs absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad viuendū in ea, & moriēdū, ingredi, ad maiorē Dei gloriā.

Sic examinatus, & instructus se accingere incipiet, vt ad studia se conferat, vel ea prosequatur, paratus interim in eisdem studijs, alijs experimētis & probationibus varijs exerceri, quibus si nō fuerit propter causas aliquas legitimas, ac sine aliquo bono prae oculis habito, antequā ad studia mittatur, perfunctus; eis confectis, oīa experimenta & pbationes superi⁹ declaratas subibit.

PRO SCHOLASTICIS, QVI

studia iam absoluerunt.

Scholastici studijs iam confectis, antequam in Societatem, vel eius Domos ingrediantur, vt in eadem ad omnimodam Obedientiā, ac cōmunem viuendi in Dño modū admittantur, generatim interrogandi sunt, An firmi in sua deliberatione, & votis ac promissione Deo oblati antequā ad studia se cōferrent, vel in eisdē, si qui dē admissi primò fuerint in Collegijs, pmanēat.

Interrogentur etiam, & examinentur particulatim eisdem interrogationibus & examine, quo priusquā ad studia mitterentur, interrogati fuerunt;

runt: vt Superioribus memoria ac notitia eorū renouetur, ac melius pleniusq; stabilitas, & cōstātia, vel etiā mutatio, si aliqua accidisset in reb⁹ primò interrogatis & affirmatis, cognoscatur.

DE ALIO EXAMINE INDIFFERENTIBUS accommo. Cap. VIII.

Ad maiorem illius notitiā, qui vt indifferens examinandus est, vt omni ex parte, cū maiori cognitione & luce in Dño procedatur, instruendus idem erit, & admonendus, quod nullo tēpo re nec ratione potest, nec debet^{*} prætēdere, nec

tentare directē, nec indirectē potius hunc, quā illum gradum in Societate; nimirum non potius Professi, vel Coadiutoris spiritualis, quā Coadiutoris temporalis, vel Scholastici: Quin potius perfectae humilitati, ac Obedientiæ locum dando, omnem sui ipsius curam, & ad quod officium, vel gradum sit eligēdus, suo Creatori & Domino, ac eius nomine, & pro ipsius amore ac reuerentia ipsimet Societati, vel ei⁹ Superiori debet relinquere.

Postquam sic fuerit admonitus; interrogetur, An se omnino sentiat indifferentem, quietum, & paratum ad inseruiendum Creatori

In Cap. VIII.

¶ Cvm tamen aliquid constāter eis sese offerret, quod ad maiorem Dei gloriam fore indicarent; post orationē simpliciter Superiori proponere poterunt, ipsius iudicio omnino rem committētes, nihil amplius procurādo.

Creatori ac Dño suo in quouis officio, vel ministerio, quod ei Societas, vel eius Superior commiserit. Interrogetur etiam, si Societas, vel eius Superior illum vellet vacantem quidem animæ suæ salutem ad officia tantum inferiora & humilia semper applicare, an se paratum sentiat ad vitæ omnem in huiusmodi officiis inferioribus & humilioribus in auxilium ac ministerium Societatis exigendam, existimando, quod ea in re obsequium & laudē præstat Creatori suo ac Dño; dum omnia ob ipsius amorē & reuerentiā agit.

Cum omnino ei placuerint oīa in Domino, quæ dicta sunt: instrui poterit, & examinari de reliquis iuxta aliquod examen ex prædictis, vel oīa illa; prout magis convenire videbitur; ut utriusque parti in omnibus satisfiat, ac maiori cum claritate procedatur. Quandoquidem omnia

instituta & ordinata sunt ad maius

obsequium, & laudem Dei

& Domini nostri.

FINIS.

LAUS DEO.

